

MAGYARAI

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9-11.

Director și redactor responsabil:
dr. Paál Árpád

Proprietar: TIPOGR. SFT. LADISLAU S. A.
Nrul de inscriere in Reg. Publ. periodice - Tri-
bunalaul B'hoz, sectia IH. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938

Primcolaborator: **dr. Gyáriás Elemér**

Királyi rendelet a kisebbségi főkormány- biztosságról

Az új intézmény hatáskörének, hivatali irányelveinek és beosztásának részletes körülírása

Bucurestiből jelentik: Az összes fővárosi lapok teljes terjedelmében hozzák azt a nagyfontosságú királyi rendeletet, mely az országos hivatalos lap augusztus 4-iki számában jelent meg a kisebbségi főkormánybiztosi intézmény szervezetről. A rendelet bevezetése hivatkozik az intézmény megszervezését indítványozó 4263-1938. számú miniszterelnöki előterjesztésre, továbbá a törvényhozási tanács 207. számú véleményére, az alkotmány 46. szakaszára, s a minisztertanácsnak ezek folyamánként hozott 1749-1938. számú határozatára. Ilyen alapon a királyi rendelet az alábbi szöveg szerint rendelkezik a kisebbségi főkormánybiztosság létesítéséről.

Az egész rendelet nagyfontosságú megalapozást jelent, mert az állam kormányzati szervezetebe beleiktat egy olyan új hivatalt, melynek állandó hivatása a kisebbségi ügyekkel való szakszerű foglalkozás. Amellett e hivatalnak az összes többi hatóságokra való befolyását is intézményesen biztosítja. A hivatali irányelvekre nézve is bizonyos előírások vannak, melyek általánosságban biztosítják a jogegyenlőséget, s az iskolai és foglalkozási szabadságot. Amellett azonban a gyakorlati élet követelményeire való alkalmazkodást, s a felvetődő konkrét életkérdésekben való új eligazodásokat is lehetővé teszik, mikor az új hivatalra bízzák, hogy minden egyes népkisebbségi érdekű kérdést tanulmányozás alá vegyen. Hasonlóképpen fontos az a rendelkezés is, mely minden hatóságra nézve kötelezővé teszi, hogy minden kisebbségi érdekű kérdésben a főkormánybiztosságtól véleményt kérjen. A királyi rendeletnek ez a tartalma lehetővé teszi, hogy megfelelő fejlődés állhasson elő a kisebbségi kérdés gyakorlati kezelésében.

A királyi rendelet teljes szövege a következő:

A főkormánybiztosság közvetlen fölöttes hatósága a miniszterelnökség

Az új hivatal hármasság hatásköre

1. szakasz. A kisebbségi főkormánybiztosság közvetlenül a miniszterelnökségtől függ.
2. szakasz. A vallásügyi és művészeti minisztérium mellett működött, volt kisebbségi ügyosztály külön feladatain kívül a kisebbségi főkormánybiztosságnak még a következő a megbízatása:
 - a) Felvigyázás minden törvényhozási, vagy közigazgatási intézkedésnek a kisebbségekkel

szemben való alkalmazására.

- b) Szükség esetén megkeresése az illetékes hatóságoknak, hogy az említett törvényhozási és közigazgatási intézkedések pontos, egységes és méltányos alkalmazása biztosítva legyen.
- c) Tanulmányozása az államban élő kisebbségek összes életproblémáinak és javaslatétel az illetékes fórumokhoz az alkalmazásnak talált megoldásokra.

Irányelvek a kisebbségek egyenlősége, nyelvhasználati szabadsága, iskolajogi és foglalkozási szabadsága tekintetében

3. szakasz. A főkormánybiztosság a maga működési körében általában a következőkre lesz tekintettel:
 1. Minden román faji eredetre és hitvallásra való tekintet nélkül köteles a hazát az élete értelmének legfontosabb alapjával tekinteni, (az alkotmány 4-ik szakasza).
 2. A román állampolgárok nyelvre, fajra, vagy vallásra való tekintet nélkül egyenlők a törvény előtt, amely iránt tisztelettel és engedelmességgel tartoznak. (Az alkotmány 5-ik szakasza).
 3. Az érvényben levő törvények minden román állampolgárnak biztosítják nyelvre,

fajra, vagy vallásra való tekintet nélkül ugyanazokat a polgári és politikai jogokat, ugyanazt a bánásmódot és jogbiztonságot. Ennek következtében

- a) A kisebbségi román állampolgárok szabadon használhatják nyelvüket vallási ügyekben, sajtóban és kereskedelmi vonatkozásokban, valamint a törvényszerűen engedélyezett gyűlésekben, illetve az illetékes hatóságok jóváhagyásával működő egyesületek gyűlésein. Hasonlóképpen méltányos könnyítéseket fognak alkalmazni, hogy anyanyelvüket a bíróság előtt használhassák (az alkotmány 10-ik szakasza, az 1920. szeptember 26-iki törvény 8. és 9-ik

szakasza, a vallásügyi törvény 1., 3. és 24-ik szakasza).

b) Kisebbségi állampolgároknak a többi román állampolgárokkal azonos feltételek mellett joguk van arra, hogy jótékonyabb, vallásos és társadalmi intézményeket létesíthetnek, vezethetnek és azokra felvigyázhatnak, valamint iskolákat is és bármiféle más nevelőintézeteket azzal a joggal, hogy ott saját nyelvüket használhatják és vallásukat zavartalanul gyakorolhatják. (Az alkotmány 10-ik szakasza, az 1920. szeptember 26-iki törvény 9-ik szakasza; a kultusz-törvény 1., 14., 15., 16. és 24-ik szakasza; az 1925. évi 146-ik számú törvény).

c) Azokban a helységeken, ahol a lakosság jelentős része kisebbségi állampolgárokból áll, az e kisebbségi állampolgárok által a törvény értelmében létesített nevelő, vallásos, vagy jótékony jellegű intézmények méltányos részt fognak kapni az állami, vagy a helyi költségvetésekben nevelői, vallásos, vagy jótékony célra előirányzott összegekből. Természetesen számba kell venni, ha ugyanazon kisebbségek számára az állam is tart fenn hasonló intézményeket. (Az 1920. évi szeptember 26-iki törvény 10-ik szakasza, a kultusz-törvény 31-ik és 32-ik szakasza).

d) Ami a közoktatást illeti, a nagymértékben kisebbségek által lakott helységeken, a román kormány minden könnyítést megad, hogy a kisebbségi állampolgárok gyermekeinek biztosítsa azt a lehetőséget, hogy saját anyanyelvükön tanítsák őket az állami elemi iskolákban. (Elemi oktatási törvény 7-ik szakasza).

e) Végül a kisebbségi román állampolgárok ugyanazon feltételek mellett gyakorolhatják a különböző foglalkozásokat, mint az ország többi állampolgárai, hasonlóképpen beengedhetők közhivatali szolgálatokba, alkalmazásokba, stb. (Az alkotmány 27. szakasza).

Az új hivatal viszonya az állam többi hatóságaihoz

4-ik szakasz. A közhatalóságok mindig megkérdezik a kisebbségi főkormánybiztosság véleményét, valahányszor olyan intézkedések megtervezését tervezik, melyek az egyházakra, az oktatásügyre s az államon belüli kisebbségek intézményeire és az ő életüket érdeklő bármiféle kérdésre vonatkoznak.

5-ik szakasz. A kisebbségi főkormánybiztosság kívánatára az illetékes szakminisztériumok tájékoztatást adnak s rendelkezésre bocsátanak minden hivatalos iratot, mely az feladatai elvégzésére szükséges.

Tudósításunk folytatása a második oldalon

A főköormánybiztos a minisztertanácsban. Erintkezése a többi minisztériumokkal

6-ik szakasz. A miniszterelnök meghívhatja a kisebbségi főköormánybiztosot, hogy résztvegyen a minisztertanács munkálataiban, valahányszor olyan kérdések megvitatására kerül sor, amelyek a faji, nyelvi, vagy vallási kisebbségeket érdekelhetik.

7-ik szakasz. A kisebbségi főköormánybiztosság a maga javaslatait a miniszterelnökség útján fogja megtenni.

Csak a miniszterelnök járhat közbe az egyes minisztériumok vezetőinél, ha intézkedések végbevételére van szükség a főköormánybiztosság véleménye szerint. Minden egyéb esetben a kisebbségi főköormánybiztosság a minisztériumokkal közvetlenül levelezik.

Az új hivatal belső beosztása és megalapozása az országos költségvetésben

8-ik szakasz. A kisebbségi főköormánybiztosság szolgálata több ügyosztályban folyik.

Az ügyosztályok olyan kérdésekben dolgoznak, melyek vagy csak egy-egy kisebbséget érdekelnek, vagy több kisebbségre is vonatkoznak.

A hivatali tisztviselők számát a költségvetés fogja megállapítani.

9-ik szakasz. A vezető személyzetnek, valamint a referenseknek ismerniük kell ama kisebbség nyelvét, amelyik hivatalukhoz tartozik.

10-ik szakasz. A pénzügyminisztérium a miniszterelnökség útján fogja a kisebbségi főköormánybiztosság rendelkezésére bocsátani a következő költségvetésig való működéséhez szükséges alapokat, amikor ezek a költségek a miniszterelnökség költségvetésébe fognak beírni.

Kelt Bucurestiben, 1938. augusztus 3-án.

MIRON, miniszterelnök,
Románia patriárchája.

CAROL.

Dragomir Silviu dr kisebbségi főköormánybiztos szívélyes üzenete a romániai magyarság részére

Fogadta Dr Willer József volt képviselőt és kijelentette, hogy állandó érintkezésbe kíván lenni a magyarság vezetőivel

Dr. Willer József, volt magyarpartii képviselőt kihallgatáson fogadta Silviu Dragomir dr., kisebbségi főköormánybiztos. Willer üdvözölte a főköormánybiztos kinevezése alkalmával, mire Silviu Dragomir dr rendkívül szívélyes formában fejezte ki a magyar kisebbség iránti rokonszenvét, kijelentette, hogy ismeri a magyarság problémáit és a maga részéről mindent el fog követni, hogy a magyarokat a román állam igaz barátaiá tegye. Feladata meg-

oldásánál állandó kontaktusban kíván lenni a magyarság vezetőivel és készséggel meghallgatja előterjesztéseiket. Hozzátette Dragomir főköormánybiztos, hogy ugyanígy gondolkodik Miron Cristea patriárka-miniszterelnök és Calinescu belügyminiszter is. A mindvégig barátságos és szívélyes beszélgetés végén Dragomir főköormánybiztos kilátásba helyezte Willernek, hogy a jövő hét folyamán több időszzerű kérdést fog vele megtárgyalni.

Belföldi és külföldi sajtóvisszhang

Bucurestiből jelentik: A szerdai fővárosi lapok közlik a kisebbségi főköormánybiztosság működésére vonatkozó szabályzatot.

A *Vitiorul* a szabályzathoz fűzött megjegyzéseiben a következőket mondja: „A román törvényhozás tiszteletben tartja mindazt, ami egy embercsoport nemzeti jellegét alkotja és ami létezési lehetőségét megadja. A most végrehajtott munka megfelel történelmi hagyományaink szellemének és abból az óhajból született, hogy minél jobban összekapcsolja az államunkat alkotó tagokat. Az a rendkívül előnyös helyzet, amelynek a romániai kisebbségek örvendenek, magával vonja részünkről azt az erkölcsi és polgári köteletséget, hogy véglegesen beletagozódjanak az államba. Az egyenlő jogokat adó alkotmány egyenlő köteletségekre is kötelez. Az alkotmány 4-ik szakasza előírja, hogy az összes román állampolgároknak faji származásra és vallási hovatartozandóságra való tekintet nélkül köteleességük a hazát életük legfőbb értelmének tekinteni. A kisebbségek iránti jó bánásmódnak tehát a kisebbségekből centripetális és nem centrifugális magatartást kell kiváltania. A kisebbségek nem lehetnek mindig az igénylés álsámpontján, hanem hozzá is kell járulniok az ország életéhez, mivel csak így vehetnek részt a haza valóságában és így várhatják el annak védelmét.”

Az angol lapok közül az „Evening Chronicle” üdvözli a román kormányt, hogy tanúságot tett igazi fenkölt szelleméről s a kisebbségi ügyek rendezésével nagyobb bölcsességet mutatott, mint bárhol máshol a Balti-tenger és a Fekete-tenger között. A „Yorkshire Post”

ismerteti a romániai kisebbségi rendelkezéseket és megállapítja, hogy a kisebbségek Romániában valódi egyenjoguságnak és szabadságnak örvendenek.

Megbeszélések Silviu Dragomir főköormánybiztos és Vajda Sándor között

Bucuresti. Saját tud. Vajda Sándor királyi tanácsos a fővárosban tartózkodik, ahol megbeszéléseket folytat Silviu Dragomir kisebbségi főköormánybiztossal.

UJ REPÜLŐBÉLYEGEKET BOCSÁTANAK KI. Bucuresti. Saját tud. A légügyi és a tengerészeti minisztérium új repülőbélyegeket bocsát ki, amelyeket számiákra alkalmaznak. Az új repülőbélyegek kétszáz és ötszáz lei névértékűek, duplák és számozottak.

FELVÉTELI VIZSGÁT TARTANAK AZ ÜRESEDÉSBEN LÉVŐ C. F. R. ÁLLÁSOKRA. Bucuresti. Saját tud. A CFR-nél igen sok üresedés van, éppen ezért a központi vasut-igazgatóság rendeletére szeptember 12-én felvételi vizsgákat tartanak az ország egész területén.

A BALILAPARANCSNOKOK MEGLÁTÓGATTÁK SIBIUT. Bucuresti. Saját tud. Az országban tartózkodó balila-parancsnokok Sibiut látogatták meg. Megtekintették a Brukkentálmúzeumot, kimentek Oena-Sibiului-ra, majd autóval Salistire rándultak ki.

Rajongás a majom-ösökért

(P. I.) A nyári meleg sok mindenre jó. Többek között kivirágztatja néha az emberi ostobaság bimbóit is. Ez a virág sohasem volt ritka. Egy érdekes fajtáját szeretném bemutatni. Valószínűleg a bágyasztó nyári meleg termelte ki.

„Fontos tudományos felfedezés Dél-Afrikában — megtalálták az összekötő kapcsot az ember és a majom között...”: ilyen és ehhez hasonló címek hirdették a mult század dohos, avas származástani elméletének legfrissebb kiadását.

A felfedező állítólag skót származású, dél-afrikai angol tudós, akinek a neve — ha csakugyan létezik — Broom. Délafrikai ásatások folyamán néhány csontszilánkot talált, amelyek „ha az első feltevések igaznak bizonyulnak... megjelölik azt az összekötő kapcsot, amely az ember és az emberszabású majom fejlődéstörténete között mindeközéig hiányzott”. Így írják az újságok. Azután meg azt is írják, hogy a csontszilánkok tulajdonosa hitványabb volt, mint az ember, de különb az emberszabású majmoknál. — „ha a rekonstrukciós mesterség gyakorlati adatainak hinni lehet” — teszi hozzá mesteri csalafintasággal a felfedezésért lelkesedő újság.

Broom ur még azt is megállapította, hogy ez az összekötő kapocs pontosan — se több, se kevesebb — kétmillió esztendővel ezelőtt bontogatta képességeit az ember felé a fejlődés lépcsőin. A következtetést az olvasókra, a hiszékenyekre bizzák.

Az egész eseményből hármastanulástog vonhatunk le. Elsősorban arról a sajtóról, amely ezt a mesét célzatos beállításal tárta a közvélemény elé. Vajjon kinek használna az, hogy a mult század vége óta bizonytalan időközökben megtalálják az ember és a majom közötti összekötő kapcsokat? Hiszen a természettudományos kutatás ilyen irányát a legkomolyabb kutatók már évtizedek előtt, mint végleg lehetetlent, elhagyták. A származástani egyik megszállott tudósa, aki az embriológiában végzett „tudományos” kísérleteivel akarta bizonyítani rögeszméjét, a majom és az ember származástani közösségét, a végén odajutott, hogy meghamisította kísérleteinek eredményét, csak hogy rögeszméjét egy kicsit is megvédhesse. Ma már az a helyzet, hogy a századeleji népszerűsített származástani mesék tartják még magukat széles rétegekben, különösen bölcselkedni szerető, minden zavargástól itélet nélkül felhabzsoló félműveltek között. Mindenki ismer a saját köréből ilyen tudakosokat, akik a hittudománytól kezdve a magas matézisig mindenhez fensőbb magatartással szólnak hozzá. Első gondolatunk csak az lehet, hogy a majompártoló sajtó ehhez a közönséghez szól. Azután azokhoz, akik vallástalan, hitetlen fel fogásukat ilyen szövegekben élük ki. A majompártoló sajtó tehát ennek az iránynak a híve, sőt kerítője. A kérdés felületes, de azért lelkiismeretlenül agyafurt kezelése is jellemzően határozza meg ezt a sajtót. Ime. Néhány csontszilánk — ismeretlen nevű, kétes létezésű tudós és az eredmény mégis a következő: „Fontos tudományos felfedezés... megtalálták az összekötő kapcsot az ember és a majom között...”, ma már bizonyosnak tekinthető...” és ehhez hasonlók.

A második tanulság az, hogy a tudományosság látszata alatt megbuvó, rég elintézettnek hitt tévedések kísérletei újra és újra megjelennek. Az is bizonyos, hogy hiszékeny beugrókra találnak még akkor is, ha az igazság, a való tény az emberek orrát surolná is. Mindig lesznek olyanok, akik szédítenek és olyanok is, akik megszédülnek.

A származástannak az emberre való kiterjesztése elfogadhatatlan. Az ember testére vonatkozólag az őslénytan nem képes az állatvilágban őst kimutatni. Az ember és a magasabbrendű emlősök közt tapasztalható anatómiai hasonlóságok csak a Teremtő által számdékolt, rendszeri hasonlóságot igazolják, nem az élettani leszármazást; a hasonlóságok mel-

lett egyébként lényeges különbségek vannak; a szellemi képességek pedig az ember magasabbrendűségét annyira nyilvánvalóvá teszik, és olyan áthidalhatatlan irt jeleznek köztük és a legmagasabbrendű erők közt is, hogy az eszes emberi lélek fejlődés útján való létrejötte teljes lehetetlenség. Az ember egész valójának, testének és lelkének közvetlen teremtése ellen semmiféle természettudományos érvelés nem hozható fel. A természettudományok által igazolt fejlődést nem szabad a faji leszármazással feleselnie.

A harmadik tanulság a szunyog és az elefánt meséje lenne. Jobban mondva az a megállapítás, hogy vannak esetek, amikor a szunyogot elefántnak kell nézni és így is kell kezelni. Kinek, milyen ügynek használ az ilyen majompártoló szédelgés? Van már úgy is elég zagyvafejű, félrevezetett, mindenféle ostobasággal teletömött fejű ember. Növelni a zürzavart és az ostobaságot: semmiképpen sem a sajtó feladata. A keresztény alapon álló magyar sajtó tudja ezt, hiszen működését az isteni és egyházi törvények irányítják. Ennek a keretében pedig nem fér el a majompártolás ostobasága. Van azonban más alapon nyugvó, jobban mondva semmiféle alapon nem nyugvó és működő sajtó is. A tanulság pedig az, hogy keresztény magyar népünket meg kell óvni ettől a majompártoló sajtótól.

Madáchról tartott előadást Jorga tanár szabadegyetemén Pálffy András

Bucuresti. Saját tud. A Valeni de Muntei szabadegyetemen Pálffy András, az aradi Bethlen-kollégium tanára előadást tartott Madách Imréről és az „Ember tragédiájáról”. Előadásában Pálffy András párhuzamot von Madách és Eminescu között, akiknek az élet-szemlélete — az előadó szerint — sok azonos-ságot mutat.

Megrendítő repülőgépszerencsétlenség Magyarországon

Hivatásának teljesítése közben hét magyar újságíró halt hősi halált. Tizenegy halálos áldozata van a repülőszerencsétlenségnek

Budapestről jelentik: Egy kiránduló társaságot szállító repülőgép, amely a Hortobágyról Budapest felé vitte utasait, Debrecen felett, a Nagyerdő közelében, eddig még meg nem állapított okból lezuhant. A gép háromfői személyzete s kilenc utasa, összesen tizenkét személy életét veszítette. A Budapestről azonnal kiszállt vizsgálóbizottság megkezdte a szerencsétlenség ügyében a vizsgálatot.

Az eddigi jelentések nem számolnak be arról, hogy kik voltak a gép utasai, csupán annyit tudni, hogy nem voltak köztük külföldiek.

Debrecenből jelentik: A nagyerdő melletti repülőgép-szerencsétlenség csak a csütörtök délelőtti jelentésekből bontakozott ki megdöbbentő arányaival. Amint az újabb jelentésekből most már egész pontossággal meg lehet állapítani, a repülőgép-szerencsétlenség Nagy-hegyes határában, a Foktó nevű dűlőben történt, pontosan délután négy órakor. Az utasszállító repülőgép körülbelül kétszáz méter magasságban lehetett, amikor szemtanúk állítása szerint hirtelen a hátára fordult és lezuhant. A zuhanást követően óriási robbanás reszkeltette meg a levegőt. A repülőgép izépporrá tört, utasai a felismerhetetlenségig összeroncsolódtak.

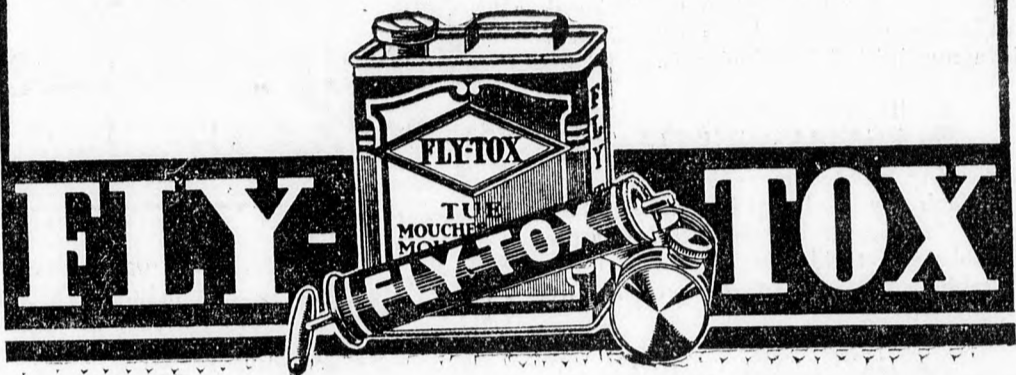
Fokozta a katasztrófa borzalmasságát, hogy a repülőgép benzintartálya felrobbant és tűz emésztette el a repülőgép roncsait.

Már az első jelentésekből kitűnt, hogy a repülőgép valamennyi utasa újságíró volt. Budapesti lapok munkatársai foglaltak helyet a szerencsétlenül járt utasszállító gépen, akik a repülőgépszerencsétlenségben részt vettek.

AMELY HÁZBA LEVEGŐ ÉS NAP JÖN BE, NEM JÖN BE AZ ORVOS...

mondja a nép! De ez a közmondás megfeledezett a legyekről, amelyek tömegesen jönnek be a nyitott ablakon, házat elárasztják baktériumokkal és veszélyeztetik egészségét az általuk terjesztett betegségekkel! Küzdjön a légyveszedelem ellen FLY-TOX septségével!

György (Ujság), Zámory Antal (Virradat). Ugyancsak halálos szerencsétlenség áldozata lett Pázmány Papp László turavezető, valamint Galgóczy Imre főállatorvos, Bárfay Gedeon és Tömör Endre légügyi felügyelők és Boros József montőr.

Budapestről jelentik: A repülőszerencsétlenség híre országszerte mély megdöbbenést keltett. A Budapesti Újságírók Egyesülete csütörtökön gyászülésre hívta össze tagjait, kegyeletos megemlékezésül az újságírók emlékeztére, akik kötelességteljesítésük közben haltak hősihalált.

HOGYAN TÖRTÉNT A SZERENCSETELENSÉG.

Debrecenből jelentik: Az utasszállító repülőgép szerencsétlenségének körülményeit csak csütörtökön délelőtt sikerült tisztázni. Az első jelentések ugyanis ezen tanuk állítása alapján számon tartottak be a katasztrófáról és hosszabb időbe került, amíg egy szakértőkből álló bizottság a szerencsétlenség körülményeit kivizsgálta és pontosan megállapíthatta. Ezek szerint a kétmotoros repülőgép, mintegy kétszázötven méter magasságban repült, amikor egyik motorja, hirtelen támadt hiba következtében leállt s minthogy ilyen körülmények között a repülőgép egyik oldalán megszűnt a huzás, a gép hátára billent és lezuhant. Tekintettel arra, hogy a motorhiba pillanatában a repülőgép egész alacsonyan repült a pilótának lehetetlenség volt elhárítania a katasztrófát. A szakértő bizottság egyébként csütörtökön délután a szemtanúk és a vizsgálóbíró jelenlétében lejátszta a szerencsétlenséget. A szemtanukat azokra a pontokra állították, ahol a katasztrófa pillanatában tartózkodtak, majd felszállított egy repülőgép s a szerencsétlenség minden elképzelhető formáját bemutatta a levegőben. A szakértőkből álló bizottság közben meghallgatta a szemtanúk véleményét, megjegyzései s ennek alapján rekonstruálták pontosan a katasztrófát.

DEBRECENBEN RAVATALOZZÁK FEL A HALOTTAKAT.

Debrecenből jelentik: Csütörtökön délelőtt a vizsgálóbíró a szerencsétlenség körülményeinek tisztázása után megadta a temetési engedélyt. A halottakat a debreceni városháza előcsarnokában ravatalozzák fel és hozzátartozóik innen szállíthatják őket haza.

HÉT BUDAPESTI ÚJSÁGÍRÓ NYITJA MEG A HALOTTAK NÉVSORÁT

Tekintettel arra, hogy a repülőszerencsétlenség áldozatainak holtteste kivétel nélkül a felismerhetetlenségig összeroncsolódtak, a személyazonosság megállapítása rendkívüli nehézségekbe ütközött és azt csak csütörtökön délelőtt sikerült hivatalosan megállapítani. Ezek szerint a halottak névsorát hét budapesti újságíró neve nyitja meg: Simor Miklós (Nemzeti Ujság), Szilvássy János (Független Ujság), Rusznyák Iván (Az Est), Molnár Béla (Magyarország), Benke Tibor (Új Magyarország), Peller

A mezőgazdasági oktatás újjászervezése

Törvény jelent meg az újjászervezésről

Bucurestiből jelentik: A mezőgazdasági minisztérium legfőbb gondját jelenleg a termés növelését és feljavítását célzó mezőgazdasági irányítás képezi. Az egységesítés szempontjából fontos lépésnek tekinthető a mezőgazdasági oktatás újjászervezése. Bennünket is közérdekel, hiszen népközösségünk egyháza hat gyakorlati mezőgazdasági iskolát tartanak fenn gazdáink számára.

A törvény elismeri bizonyos intézmények, sőt még magánszemélyek gazdasági iskolaalapító jogát, a minisztérium előzetes engedélyével, ha a szükséges eszközöket és fenntartást biztosítani tudják. Gazdasági iskoláink tehát tovább is mai szervezettségükkel folytathatják működésüket.

A mi iskoláink az új törvény szerint a gazdasági iskolák népies csoportjába tartoznak „scoli practice pentru tineret” — ifjúsági gyakorlati iskolák — elnevezés alatt. A tankönyvek csak hivatalosan engedélyezett könyvek lehetnek. A minisztérium gondoskodik a taneszközök beszerzéséről és ezt kötelezően előírja a magániskolák számára is.

MINDEN MEGYÉBEN LEGALÁBB EGY GAZDASÁGI ISKOLA.

A törvény minden megyében előír kötelezően legalább egy gazdasági iskolát. A létesítés a megyei és községi költségvetéseket terheli. Faji kisebbségek területein a gazdasági oktatás a kisebbség nyelvén is történhetik bizonyos tananyagok kivételével.

A GAZDASÁGI ISKOLÁK JOGI SZEMÉLYEK.

A törvényben foglalt iskolák jogi személyek. Az iskolák jelenlegi birtokállományát csak törvénnyel lehet kisajátítani.

A tananyag beosztását a minisztériumi

tantervek szabják meg a magániskolák számára is.

A GAZDASÁGI ISKOLÁK FEL-OSZTÁSA.

Az új törvény szerint az egész mezőgazdasági oktatás két főcsoportra oszlik:

1. Tulajdonképeni iskolai oktatás közép-, alsó- és szakiskolákkal.

2. Népszerűítő oktatás ifjúsági és időszaki felnőtt-iskolákkal.

Fontos határozata a törvénynek az, hogy az egyes iskolatípusokból nem lehet továbbmenni a többiekbe, tehát azok zárt oktatási egységet képeznek. Ennek a beosztásnak a következménye az egyes típusok határozott célkitűzése és egységes, kerék kiképzési anyaga.

Egészségügyi razzia Oradeán

Oradea. Saját tud. Augusztus 10-én Nestorescu alpolgármester Hasas Sándor és Frigyes Isai városi állatorvos kíséretében nagyszabású egészségügyi razzia rendezett a piacon. Felülvizgálták a tejárusok készletét és a piacon levő tejet, turót és sajtokat analizálták. Az analizálás során megállapítást nyert, hogy a tejárusok a tejbe vizet kevertek s a többi termékek sem felelnek meg teljes mértékben az egészség követelményeinek. Ciupa városi orvos ezért nagy mennyiségű tejet a csatornába öntetett. A dinnyeárusoknál egy vagon romlott dinnyét találtak. A közegészségre veszélyes gyümölcsöt a köztisztasági üzem kocsiján a folyóhoz szállították és ott a vízbe borították. Felülvizsgálta a hatóság az istállók egészségügyi helyzetét is. Ennek során Katz Rozalia Vlaicu utcai két istállóját és Goldstein Gábor, Aurel Vlaicu utca 15. számú házába levő istállóját bezárták és megtiltották, hogy az említett istállók tulajdonosai tejet hozzanak forgalomba. Mózes Áron Cribului utca 3. számú házában levő istállójában különöző építkezéseket rendelt el Goldfeder Samu Regele Carol 4. szám alatti istállójának pedig betonozását írta elő a hatóság.

Egész könyvtárat pótol a Spiragó

Felnöttek Katekizmus

A vallási ismereteknek és kitünőbbnél-kitünőbb predikációs témáknak, előadásoknak valóságos kincsébányája. Tizenhárom nyelv e fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyolcadformában, 1200 oldal, igen szép és rátekinthető nyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötve 450 lei, füzve 360 lei és portó. Utánvét 20 lejje csak drágább.

A NAGY EFF

(Hogyan keletkezik a közmondás?)

Irta: Gárdonyi Géza

Valamelyik inséges esztendő után történetelt, hogy a gazdák összeadtak egy-egy véka gabonát és fölrakták az iskola padlására. Attól kezdve, akinek télen vagy tavasszal elfogyott a kenyere, a közös gabonából vett kölcsön. Most is így van. A kölcsönt csapva adják; tetézve kapják vissza. Amit a csapófa levisz a vékáról, az a kamat. Hát ez a mi takarékpénz-tárunk.

Szent Mihály napján van a közgyűlés. Akkor az iskola tájéka jövő-menő emberekkel népesül meg. Ki egy zsák gabonát hoz a háttán, ki felet. Törlesztenek, vagy egészen ki is fizetik az adósságot.

Csak az egy Tóth Antal jön üres zsákkal.

Mindenki tudja, hogy őt a nyáron a jég csúfolta meg. Ő az egyedüli, aki nem biztosított. Majd bizony — mondotta — két forintot adjak a *cekurálásért*; eddig se bántott a jég, ezután se bánt. És megitta. Persze, mikor a jég lecsördült az égből, ugyancsak hajigálta az udvarra a ballát, meg minden éles szerszámot, de a jégeső nem ijedt el attól.

A kisbíró kiméri a két véka búzát, három véka rozsot. En addig az írást készítem meg: „Alóltrott két véka búzát, meg három véka rozsot vettem kölcsönbe a község magtárából. Egy év múlva megadom.”

Ennek alá kell írni. Többnyire keresztjegyet írnak. Van olyan, aki azt sem ír, csak éppen megérinti a toll szárát, aztán én írok helyette. Ez az érintés szent. Az illetőnek a lelke átszáll a tollba és benne van, amíg a nevet leírom. Soha nem történt, hogy valaki meg-

tagadott volna ilyen aláírást.

Tóth Antal eddig szótlannul és kedvetlenül állott az emberek között. Széles bölény arcán látszott, hogy megalázottságot érez. De ahogy odatámasztják a zsákját a falhoz, fölemeli a fejét. Körülpillant és azt mondja kevélyen:

— Aláírom a nevemet.

Valami tíz ember tib-láb és beszélget az iskolában. A szóra valamennyien elhallgatnak. A kisbíró is beledőfi a lapátot a gabonahalomba és pipáját elővonja. Közelebb lép az asztalhoz. Lássuk nő! Bizony még kitudódik, hogy Tóth Antal írástudó ember!

Odatolom a papirosot Tóth Antal elé. A tollat is megmártom és odanyujtom neki.

Tóth Antal ünnepi mozdulattal veszi át a tollat. Az ünnepi mozdulaton azt értem, hogy már a levegőben előre hozzáilleszti az ujjait. Aztán meg úgy tartja, mintha szivar volna.

A papirosra néz.

— Hagy ülök le — mondja — állva nem tudok.

Othagytam a széket. Leül. A bajuszát végigsimítja. A két könyökét a asztalra teszi.

— Hová írjam? — kérdezi a dologhoz illő komolysággal.

— Ide. — mondom — az aljára.

Megmártja a tollat nagy óvatosan és a tollnak a hegyére pislog. Hogy mit néz rajta, nem tudom. Talán a tintacseppet nézi. Egy olyan mozdulattal, aminővel az ázott kalapot szokták megsuhintani, leföccsenti a tintát a padlóra, aztán megint neki könyököl és lassan vigyázva, a papirosban meg-meg akadozva leír egy vastagkampójú, meredt nagy T betűt. Az így megmunkált hórihorgas betűvel meglehetősen látszik. Föl is veszi a balkezevel a pipáját; egyet szippant és újra leteszi. Az ő betűhasonlóképpen lesikerül. Igaz, hogy a T betűhöz képest olyan piciny, mint a toronyhoz ké-

pest a hordóabroncs; és semmi összetartozandóság nem mutatkozik a kettő között, de azért jól van az. Podor András egy auijnye szóval és fejbiccentéssel fejezi ki rá az elismerést.

A pipák meg az arcok figyelemmel hajlanak, az asztal fölé. Tóth Antal azonban nem ügyel rájuk; harmadik betűnek megint egy irlózatot nagy T betűt kanyarít, szinte megscercen belé a kalamus.

— No, de itt meg is áll. Néz. Vakarint egyet a tarkóján. Megmártja, kiföccsenti a tollat. Szintelen szeme rámered a papirosra. Ujra, meg újra föccsenti és újra néz anélkül, hogy tovább írna.

— No. — fakad ki a bakter. — ha a végömet érzöm, kendet hívom el végröndölet írnya.

— Ha addig be nem áll valahova íródiáknak, — teszi hozzá Istenes.

Tóth Antal belevörösödik a nagy gondolkodásba. A homlokán kesze-kusza ráncok torzolódnak össze.

— Szentje ne légyön. — mondja a tollat mérgesen lecsapva, — elfelejtöttem a nagy efföt.

S fölkel és úgy elsiet az iskolából, mintha hajtának.

Ugy október vége felé történt, hogy Burucz András megbizta Podort, hogyha már a városba megyen, hozzon a fiának egy abécés könyvet, a feleségének meg valami orvosságot, ostyát is hozza, meg a hordók kifűstölésére islőgot.

Fodor meg is érkezik este. Rakja a könyvet meg az orvosságot az asztalra.

— Hát az islög? — kérdi Burucz András.

— Tyü, az áldóját, — feleli Fodor föllebb taszítva a homlokán a kalapját. — úgy elfelejtettem én azt, mint Tóth Antal a nagy efföt.

Nyugalomba vonult dr Péterffy Lőrinc chezdi-orbai főesperes

Fekete János gheini ízei plebános
főesperesi beiktatása

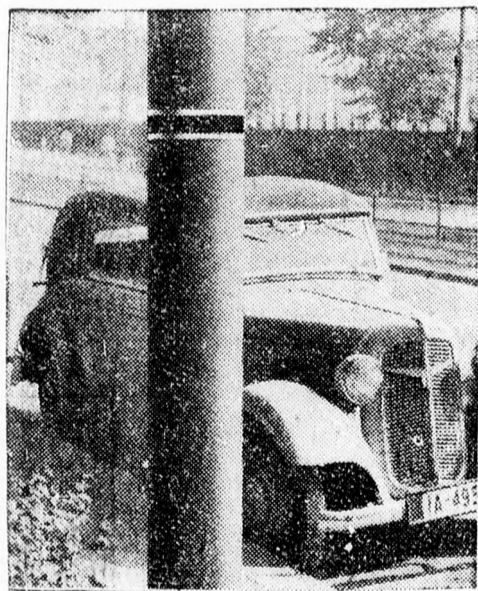
Tg.-Săcuiesc. Saját tud. A chezdi-orbai esperesi kerületnek közel egy évtizedig volt főesperese dr Péterffy Lőrinc, aki egészségügyi állapotára való tekintettel nyugdíjazását kérte. Az egyházi főhatóság elfogadva a kérést, folyó évi júliusi hatállyal engedélyezte dr Péterffy nyugalmabonulását és a kerület élére Fekete János szentszéki tanácsost, Gheinița község plebánosát nevezte ki főesperessé.

A dr Péterffy nyugalmabonulása úgy a kerületi papság, valamint a hívek körében is nagy és őszinte sajnálkozást okozott; hiszen kedves, közvetlen modora, mindig derűs és rokonszenves egyénisége úgy is, mint papot, úgy is mint jóbarátot és vezetőembert általánosan közkedvelté tette.

Az alba-iuliai püspökség azonban szerencsésen pótolta a dr Péterffy Lőrinc nyugalmabonulásával keletkezett hiányt, amikor Fekete Jánosra bízta a kerület vezetését.

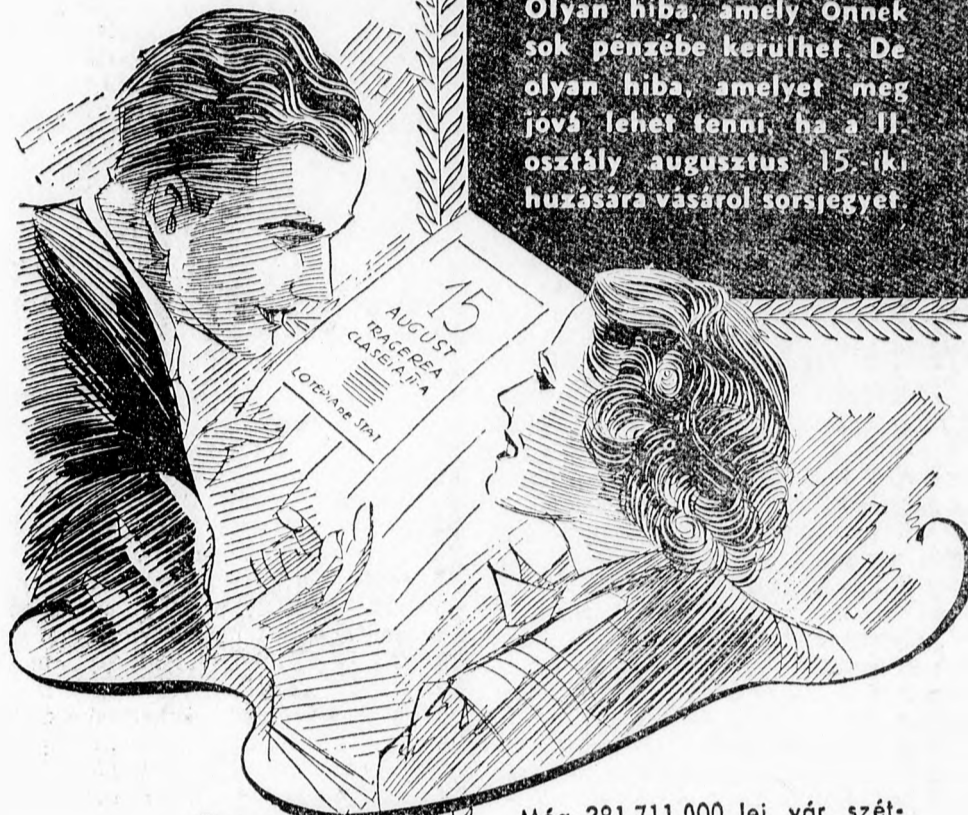
Az új főesperes ünnepélyes beiktatása e hó 7-én, vasárnap délelőtt történt a gheini ízei plebániatemplomban, ahol nemcsak a hívek nagytömege, hanem a kerület papsága és a megye katolikus vezetőemberei is megjelentek. A hivatalos beiktatást dr Péter Antal brasovi apátplebános végezte, akinek Bíró Vencel ciuci főesperes segédkezett. Fekete János a főesperesi jelvények átvétele után szívből jövő, meghatott beszédben mondott köszönetet az Isten segédelméért, jószágáért, majd elődje érdemeit méltatva, munkatervét ismertette és a szeretetet és alázatosságot szellemében jelölte meg a további útat.

Az ünnepélyes szentmise után a kerületi papság nevében Gáspár Béla poiani plebános, kerületi jegyző, dr Péter Antal apát, mint sepsi főesperes, Bíró Ferenc mint ciuci főesperes és Páll Gyula tg.-săcuiesci házfőnök, mint a Minorita-rend képviselője üdvözölték Fekete Jánost, majd a papság és hívek közös ebéden vettek részt. Az ebéd alatt Tancu Ioan községi jegyző a politikai község nevében, Kurkó nyug. kántor a hívek nevében, Tóth Balázs ig.-tanácsos az Egyházmegyei Tanács, népszövetségi tagozatok és iskolák nevében, Bögözy József esperes a papság nevében, br. Szentkeresztly Béla a kerület katolikus híveinek nevében, Gáspár Béla a szülőföld, Călugăreanu gör. kat. lelkész egyházközsége és Bíró Ferenc a volt osztálytársak nevében köszöntötték az új főesperest.

Az autóvezetőket érdekelheti, hogy Németországban vörös gyűrűvel látták el azokat a lámpaoszlopokat, amelyeknek égője éjjel, a legkisebb forgalom idején önmaguktól kialusznak. Ezek előtt a lámpák előtt nappal is tilos a parkolás.

Elmult JULIUS 15.-e

ÉS NEM VETT RÉSZT
AZ ÁLLAMI SORS-
JÁTEK HUZÁSÁN.

Olyan hiba, amely Önnek
sok pénzébe kerülhet. De
olyan hiba, amelyet meg
jövő lehet tenni, ha a II.
osztály augusztus 15-iki
huzására vásárol sorsjegyet.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Még 381.711.000 lei vár szét-
osztásra a jelenlegi sorsjáték
nyereményeiből.

Akik elhanyagolták, hogy az I.
osztályra vásároljanak SORS-
JEGYET, részlehetnek 250 lei-
ért a sorsjáték huzásán. Hogyan?
Kérdezze meg sorsjegyárúsát,

Nagy meglepéssel vette tudomásul a közvélemény az országos közegészségügyi intézkedéseket

Marinescu közegészségügyi miniszter legelsősorban a falusi
lakosság egészségügyi helyzetén igyekszik javítani

Bucurestiből jelentik: Végig járva az országot Bucurestiltől Alba-Iulian keresztül Bihar megyéig, Bihar megyétől Maramureșig, Maramureștól Botinig, meggyőződhetünk arról, hogy milyen súlyos hibákat követtek el az elmúlt kormányzatok idejében a falvak közegészségügyi állapotának figyelmen kívül hagyásával.

Számtalan faluban a szappan fogalma teljesen ismeretlen.

Hogyan csodálkozhatunk akkor azon, hogy az idej sorozásánál Maramureș megye fiataljainak 70 százalékát rühbetegnek találták! Egész Maramureș megyében csak egyetlen községi fürdő van leut községben... Egyetlen községi fürdő, amelynek azonban csak annyi hibája van, hogy... nem működik.

Evekkel ezelőtt Besarabiában kiütéses tífuszjárvány dühöngött. A járvány kitörésének és továbbterjedésének okai szintén a leg-
elemibb közegészségügyi intézkedések hiányaira vezethetők vissza.

A közvélemény tehát nagy meglepéssel vette tudomásul az augusztus elsején életbe

léptetett közegészségügyi intézkedésekről. Dr Marinescu közegészségügyi miniszter nem idősokat programok és tervek készítésénél, hanem alkotó munkát végez, komoly igyekezettel, tudományos és alapos felkészültséggel.

Dr Marinescu közegészségügyi miniszter legelső ténykedésével a falusi lakosság egészségügyi helyzetén igyekszik javítani. Annak a néposztálynak a helyzetén, akit az elmúlt kormányzatok demagógjai teljesen elhanyagoltak.

Besarabiában késlekedés nélkül hozzákezdnek ötven népfürdő építéséhez. A köztisztaság szempontjából tehát ötven központ létesül. Csak a helyzettel ismeretlen és rosszindulatú egyének terjesztik azt a hírt, hogy a földműves osztály nem szívesen használ vizet és szappant. A földműves szereti a tisztaságot, de meg kell adni neki a lehetőségeket hozzá.

A társadalmi betegségek ellen csak alapos és jól kiépített közegészségügyi intézkedések és intézmények révén vehető fel a harc.

Az ötven falusi népfürdőt még ebben az évben felépítik. A kezdeményezés a lehető leg-szerencsésebbnek mondható és új korszakot nyit országunk közegészségügyi viszonyaiban.

Tigrisek réme, páriák anyyala

Az élet különöségein átvezető útunk igen gyakran szolgál meglepetésekkel, melyek előtt szinte értelmetlenül állunk. Így járt Indiában egy fiatalasszony, név szerint Jeannette Moller is. Ez a hölgy otthon Anglia ködös világában nevelkedett, szigorú zárdafalakon belül és a szelidség, a bájos nőiesség, munkakedvelés bája sugárzott belőle, mikor a zárdából az életbe lépett. Gazdag hozzátartozói Indiában, a haiderabadi nizám szolgálatában álló politikai és társadalmi tanácsadók révén, a fiatal Jeannette is csakhamar elvitorlázott Anglia partjai alól és áttette székhelyét a napsugaras Keletre.

Minden leány azt reméli, hogy legalább nerceg jön el érte. Ez alól Jeannette Moller sem lehetett kivétel. Azzal a határozott szándékkal utazott Indiába, hogyha férjhez kell mennie, ezredesnél alább nem adja.

A TIGRIS VADASZNÓK FŐNÖKNŐJE

Jeannette Moller tehát megérkezett a haiderabadi nizám ezeregyéjszakát is megcsúfolóan szép birodalmába. A bidari angol helyőrség tisztjei szokás szerint a megfelelő fogadásban részesítették a szép és előkelő angol leányt, akit mindenekelőtt vadászatra vittek. Ennek folyamán látta szegény kis Jeannette először azt a szörnyű lelki mélységet, melyben a hindu páriák élnek. Látott tigrisek által megtámadott falvakat, melyeknek állatállományát szétépték a bestiák és nyomorba döntötték az állatok tulajdonosait. S akkor Moller kisasszony megfogadta, hogy hadat üzen a fenevadaknak! Akciót indított és összegyűjtötte a szerzetést kószáló híres angol tigrisvadászokat. Kis társaságot alapított, vagyonának egyrészt modern fegyverek beszerzésére használta fel, aztán búcsút mondott a helyőrségnek és bevette magát a dzsungelbe.

A különös leányt, aki zárdanővendékből egyenesen a tigrisvadászok főnöknőjévé lett, elveszítettnek könyvelték el Bidarban. De Moller kisasszony csodálatos teljesítményeiről hamarosan megérkeztek a hírek s néhány hónap múlva a híreket nagy ládák követték, melyekben elejtett tigrisek százainak a bőre volt.

EGY KALANDOR HALÓJÁBA KERÜLT A SZÉP JEANNETTE.

Egyizben aztán majdnem bajba került a szép Jeannette. India területén mindenütt megtalálhatók azok a kalandorok, akik a maguk számlájára dolgozván, vagyonuk növelése céljából nem riadnak vissza törvényellenes dolgoktól sem. Egy ilyen kalandor valósággal birtokában tartotta Ganapur falu hatszáz főnyi népét s mikor Moller kisasszony át akart vonulni a falun, vámot követelt tőle. Az ügy vége az lett, hogy a kalandor letartóztatta a tigrisvadásznőt, mire trapperei Bidarból segítséget kértek. Kivonult az egész helyőrség, elfogta a kalandor kiskirályt, kiszabadította Mollert és végül az ügy romantikus vázányokra tereledött: Moller kisasszony beleszeretett Remsen hadnagyba, aki résztvett megmentésében. Hazament Bidarba és csakhamar meg is tartották az esküvőt. Így lett a régi kislányos álmok „legalábbisrezedéséből” egy ifjú hadnagy és a merész álmokból: igaz szerelem.

MISSIONARIUS MUNKA

A tigrisvadászatot azonban változatlanul továbbfolytatta a fiatal asszony. Nem azért, mintha Hubertus zsákmányaira vágyott volna, hanem mert lassankint külön kis ország növekedett Remsenné karesú, komoly alakja köré. Az ország polgárságát azoknak a falvaknak a lakossága adja, melyeket a tigrisvadászok elismert főnöknője megszabadított a fenevadak inváziójától. Remsenné azonban nem áll meg ott, hogy szembezálljon a veszedelmes ragadozókkal. Amerre járt, lelkeknek bűvös erejét a szegény pária-nép sorsának javítására használta fel. Mindenekelőtt katolikus létére rávette őket, hagyják abba azokat a vallási rituésokat, melyek még ma is a középkorra emlékeztetve, vadság és céltalanság melegágyai. Es

a csoda megtörtént: amit a legnagyobb hatalom, a pénz vagy akármi más nem bírt elérni, elérte azt Moller kisasszony jósága. A Nizám birodalmában könnyű a misszionáriusok dolga...

REMSEN ASSZONY A PÁRIÁK ANGYALA

Most, hogy a magas katonai hatóságok Remsen kapitányt (az előlépés kivételesen gyors volt) az anyaországba helyezték át, némely kellemetlenségek adódtak ebből, noha az áthelye-

zés egymagában is kitüntetésszámba megy Indiában. Ugyanis a fiatalasszony semmiképpen sem akarta elhagyni páriáinak ezreit, mire a férj beadta lemondását. Mint most az angol lapok megemlékeznek róla, Remsen kapitány lemondási levele annyi megrázó és mélységes emberi jóindulatról beszélt, hogy a parancsnokságok nyomban megváltoztatták nézetüket és különös kegyképpen visszacsinálták az áthelyezést. Így tehát a tigrisek réme és a legszegényebb hindu páriák anyyala ottmaradhat, ahová különös sorsa állította: a vadon mélyén, de továbbszolgáló férje oldalán is.

FARKAS ISTVÁN.

LEVÉL

a debreceni nyári egyetemről

Idegen szótól hangos a civis-város

Debrecen, augusztus hó.

Idegen szótól hangos a civis város: A hársfasoros kedves téren, melyet a kéttornyú nagy templom roppant homlokfala zár le, a világ minden részéből összesereglett fiatalság nemzetközi élete zibong; a Nagyerdő árnyas útjain fajok és nemzetek tarka és tanulságos egyvelege vonul fel és az egyetem derűs csarnokaiban, termeiben vidáman, frissen és otthonosan nyúzsognak, ismerkednek, tanulnak a magyar vidéki város német, lengyel, olasz, angol, francia, észt, lett, finn, török, bulgár, japán és más nemzetiségű meghívottjai.

A debreceni nyári egyetem hallgatói ezek. Már több mint tizszázados múltra tekintethet vissza ez a nyári egyetem. Célja: a nyári tanfolyamok mindenütt bevált vonzóerejét összekapcsolva a magyar táj, a magyar nép s a magyar kérdések tárgyalásának érdekességével a legjellegzetesebb magyar vidék központjába hozni a nemzetek ifjúságának képviselőit, ott megismertetni velük Magyarországot s a fogékony fiatal lelkeken át hozzájárulni a népek kulturális közeledésének a megalapításához.

Ezt a célt egyre fokozódó eredményességgel szolgálta a nyári egyetem. Pedig a kezdésnek nagy nehézségekkel kellett megküdenie. Az alapítás idején, 1927-ben ugyanis Debrecen látványról sem volt még oly alkalmas arra, hogy nagyarányú nemzetközi találkozásnak otthont, keretet nyújtson, mint ma. De azóta egész rendkívüli módon fejlődött ez a város. Felépült az egyetem modern palotája s a híres Nagyerdő pár évvel ezelőtt létesült gyűjteményi üdülőjével, gyönyörű park-részletével, sportterével, szórakozóhelyeivel valóban eszményi nyaralás színterévé vált. Amellett a város előjáróságának és közönségének párhuzamos vendég-szerelése, szívélyessége s tiszteletreméltó magyar propaganda-igyekezete olyan légkört teremtett mindig az idegenek számára, hogy azok a nyári egyetem háromhetes Debrecenben tartózkodása alatt egyszerre érezhették a külföld újszerűségét és az otthon varázsát.

Ennek megfelelően évről-évre állandóan nőtt a külföldiek érdeklődése. A nyári egyetem hallgatóinak száma 1927-ben mindössze huszonöt volt, míg az idén több mint nyolcszáz hallgató iratkozott be. Ezek nemzetiség szerint így oszlanak meg: Albán 1, amerikai 11, angol 2, belga 6, bulgár 2, dán 38, cseh 1, észt 33, finn 4, francia 7, holland 49, lengyel 117, lett 8, német 17, olasz 34, svéd 4, svájci 4, perzsa 1, orosz 1. A többiek magyarországi és külföldi magyarok; ez utóbbiak közt van 19 amerikai magyar, akik a debreceni magyar vendéglátásnak megkülönböztetett dédelgetettjei.

Az előadások hat nyelven folynak. Angol, francia, lengyel, olasz, német és magyar nyelven. Az idegennyelvű előadások mind vonatkozásban vannak a magyar élettel. Egyetemi tanárok, közéleti kiválóságok tartják ezeket az

előadásokat a hallgatók igen nagy érdeklődése mellett. Meglépő a magyar nyelvtanfolyamok látogatottsága és sikere. A német, lengyel, olasz, török, finn és észt hallgatók között számosan vannak, akik már otthon egészen jól megtanultak magyarul s a nyári egyetemen és debreceni tündülésük közben csak tökéletesítik magukat. De sok kedvetlenséggel tanulgatja a magyar nyelv grammatikai különlegességeit, szavait, népszerű szólásait s a nyári egyetem csaknem valamennyi hallgatója. Segítségükre vannak ebből a nyelvtanfolyamok mellett a szórakozási alkalmak, amelyek megszokás nélkül, minden szabad percüket kitöltve kínálkoznak, valamint a fiatalos pajtási kapcsolatok is, amelyek a vendég diákok-diakleányok s a magyar ifjúság között bámulatos gyorsasággal kifejlődtek.

A szórakozásokról a nyári egyetem rendezői nagy leleményességgel gondoskodtak. Ismerkedési lakomák, kirándulások, táncmulatságok, táncbemutatók és zene-estek s a vendég-csoportok által rendezett nemzeti estélyek szerepelnek ezen a tarka és gazdag szórakozási műsoron, amelynek minden száma bizonyára egész életre szóló élmény és emlék marad.

A debreceni nyári egyetem a tízéves hagyományhoz híven az idén is augusztus 1-én kezdődött és augusztus 18-án zárul.

JÁVOR BÉLA.

Egyháziaknak, művelt világiaknak

A keresztény egyház története (nyolc kötetben)

Szerkesztő: Bangha Béla S. J. és Ijjas Antal

I. kötet:

Bangha Béla S. J. és Borbély István S. J.

Az ősegyház

II. kötet:

Loschert Kázmér:

Egyházatyák kora

III. kötet:

Dr. Gálos László:

Az egyház és a barbárok

A legnagyobb és legszebb vállalkozása az ideai könyvkiadónak: Mindenkinek ismernie kell — az egész világ más színben tűnik fel az olvasó előtt, ha megismeri az Egyház történetét. — A világokon, már-már győzni látszó erők ereken át: a diadal felé! Ez a most megjelent két kötet és megjelenendő hat kötet mondanivalója korunk számára!

Az egész sorozat ára tűzve 1500 lejt, kötve 2000 lejt és portó. Megrendelhető havi 150, (a kötetek havi 200 lejt részletre.

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 500, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes számok ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 12-27.

Csúf szerkesztő: dr. Sulyok István

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató Intézet szerint várható időjárás: Mérsékelt szél, egyes helyeken még zápor és zivatar, délen a hőmérséklet emelkedik.

Zürichi zárlat: Párizs 11.92 fél, London 21.33 háromnegyed, Newyork 436.75, Brüsszel 73.60, Milánó 22.77 fél, Amszterdam 238.35, Berlin 175.20, Prága 15.08, Varsó 82.25 Budapest 10, Bucuresti 325.

KERN FERENC HALÁLA. Căpleni-i tudósítónk jelenti: Kern Ferenc áldozópap hosszúság, de békével türt szenvedés után szülőfalujában, édes szülei karjai között csendesen elhunyt. A megboldogult értékes tagja volt a satumarei egyházmegyének. Megbetegedése után szülőfalujában, majd a satumarei Irgalmasok kórházában várta gyógyulását. Orvosi tanácsra aug. 8-án végleg szüleihez, Căpleni-be szállította magát. Megérkezése után egy órával később, a szentségek felvétele után csendesen elhunyt. Harminckilenc életéből tizenhét évet töltött el Isten és a lelkek szolgálatában. Temetése augusztus 10-én d. e. 10 órakor volt a kerületi papság, szülői, nagyszámú rokonság és a népes hitközség részvételével.

Felfüggesztették a baiamarei bányakapitányt. Saját tud. Szerdán délelőtt a baiamarei hatóságokhoz távirati rendelet érkezett, amelynek értelmében a nemzetgazdasági minisztérium, különböző szabálytalanságok elkövetése miatt, Ionescu Vasile bányakapitányt állásától felfüggesztette. A miniszteri határozat a bányavidéken óriási meglepetést keltett. Ionescu Vasile bányakapitányt, aki Munteanu Izidor nyugalomba vonulása után vette át a bányaugyek intézését, kifogástalan tisztviselőnek ismerték. Most aztán kiderült, hogy a bányakapitány — a minisztériumba érkezett feljelentések szerint — a bányauzemek ügyeinek vezetésével hatalmas összegeket keresett. Néhány évvel előbb még szegényember volt, ma már több emeletes háza van a bányavárosban. Ugyanez a távirat közölte, hogy a bányakapitány terhére felhozott visszaélések kivizsgálására Gheorghiu Adrian bányavezérfelügyelő Baiamara érkezik. A bányakapitány ideiglenes vezetésével Mantea Stăfan biztár lett.

LEVEGŐBE REPÜLT A CSEPLŐGÉP. Baiamare. Saját tud. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a bányavidéki Cetățea község határában. Különös véletlen, hogy az esettel kapcsolatban számos halottról és sebesültről nem számolunk be. A falu közelében ugyanis, eddig meg nem állapított okból, borzalmas erővel felrobbant Bura Vasile gazdálkodó gőzzel hajtott cseplőgépe. A robbanás ereje a géprészeket száz méterre is elhajította. A gép közelében a szerencsétlenség pillanatában senki sem tartózkodott, így sebesülés nem történt.

Elűtött egy szekeret a tehervonat. Târgu-Mures. Saját tudósítónktól. A muresmegyei Almis község határában csaknem végzetes vasúti szerencsétlenség történt. A Russi-Muntii felől jövő 3505 számú tehervonat elűtötte Abrahám Mózes reghini ócskavaskereskedő szekerét. A baleset alkalmával Abrahám szerencsére nagy ívben lerepült a szekérről s egy közeli bozótba esett, ahol mindössze könnyebb zúzódásokat szenvedett, szekerét és lovait azonban darabokra szaggatta a vonat. A csendőrség megállapította, hogy a szerencsétlenséget Olteanu Ioan vasúti őr hanyagsága okozta.

Az új kisebbségi szabályzat alapján intézik el Oradea város kisebbségi tisztviselőinek ügyét

Oradea. Saját tud. Tegnap számunkban megírtuk, hogy dr. Carpiniceanu Cornel polgármester kihallgatáson jelent meg Armand Calinescu belügyminiszternél, akivel az elbocsátott kisebbségi tisztviselők helyzetét vitatták meg.

Carpiniceanu Cornel dr. polgármester csütörtökön hazaérkezett és nyilatkozott utja eredményeiről. Kijelentette, hogy a kisebbségi tisztviselők ügyét a Hivatalos Lapban augusztus 4-én megjelent törvényrendelet 20. cikkelyének rendelkezései értelmében rendezik el.

A törvényrendelet fent említett cikkelye kimondja, mindazok a tisztviselők állásukban maradnak, akik román érettségi bizonyítvánnyal rendelkeznek vagy a nyelvvizsgákon sikerrel álltak meg a helyüket és megfelelő osztályzatot kaptak.

A polgármester kijelentése nagy megnyugvást keltett a bizonytalan sors elé néző tisztviselők körében.

Egy szó elmaradása miatt havi hatezer lei életjáradékot kér egy satumarei vendéglős. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy az egyik Római kerti parcella körül a városi előljáróság és Katz Sámuel vendéglős között elkeveredett harc keletkezett. A szóbanforgó telken a vízművek közel egymillió leit erő mélykútja van, amelyet bűnös könnyelműség folytán a város vezetősége a telekkel együtt 120 ezer leiert eladott Katznak. Az adásvételi szerződésben a város fenntartotta a kut használati jogát, de nem kizárólagos formában, Katz most kijelentette, hogy a kutat használni fogja. A törvények értelmében a közüzemek kutjait magán-személyek nem vehetik igénybe, viszont Katzot a szerződés alapján, amelyből a „kizárólagos” szó kimaradt — nem kötelezhetik arra, hogy a kut vizéből ne fogyasszon. A város tehát nehéz helyzetbe került. A telket vissza akarták vásárolni, azonban a vendéglős a 120 ezer leien vásárolt területért 800 ezer leit kért. Ilyen alapon a város nem volt hajlandó tárgyalni. Katz most újabb ajánlatot tett. Az az „hajtása, hogy a kut kizárólagos használatáért az előljáróság havi hatezer leies életjáradékot állapítson meg számára amelyet halála után a felesége kapjon kézhez. A város azonban nem állott kötélnék, hanem a telekre kisajátítási eljárást indított.

Két halálos villámcsapás Mures megyében. Sighet. Saját tud. Bocicau Mare község határában két embert halálra sújtott a villám, míg a megye más területén különösen az Isa és a Mara mentén borzalmas felhőszakadás és jég pusztított, amely valósággal letarolta a mezők és a gyümölcsök termését. A hirtelen megáradt patakok több hidat elsodortak, többet pedig súlyosan megrongáltak.

Mérnöki bizottság vizsgálta felül a Pece-csatornát. Oradea. Saját tud. A tegnapi napon Nestorescu alpolgármesterből, Russu mérnökötől, Faur Emil városi technikai ügyosztályfőnökből, Eichner Ernő városi mérnökből, valamint a Dreher-Haggenmacher igazgatóiból és mérnökeiből álló bizottság vizsgálta felül a Pece-csatornát. A bizottság megállapította hogy a víz környékén elviselhetetlen bűz uralkodik, amely súlyosan veszélyezteti a környező lakosok egészségügyi helyzetét. A bizottság megállapította azt is, hogy a szennyes víz a Dreher-Haggenmacher sörgyárból és a paprikagyárból ömlik a Pece-csatornába. Mivel az illető gyáraknak nincs hatósági engedélyük a szennyes víznek a Pece-csatornába való elvezetésére, Russu mérnök, a VI. kerület vízügyeinek főnöke elrendelte, hogy a két gyárból vezető csatornákat azonnal zárják el.

Geregy Jolán:

Ha tudnád....

Mindaz, amit a hittudomány az Oltáriszentség szerepéről a lelki életben, annak nevelő és eligazító értékéről tanít, mind megvan ebben a könyvben; de nem elvont tételekben, hanem, mint a nő életében fölmerülő kérdések és kérdések végső megoldása. Ugy, hogy a könyv végeredményben az Eucharisztikus életértékeknek kitűnő bemutatója és az Oltáriszentség nevelő erejének uiszerű apológiája.

Ára csinos kartonkötésben 90 lei és portó.

GYÓGYITHATÓ

betegség az orvosi tudomány mai fejlettsége mellett a húgy- és ivarszervek, valamint a hólyagmegbetegedések is. Mindenesetre ne hanyagolja el bajját, hanem intézkedjék sürgősen, ha kellő eredményt akar elérni.

A PAGEOL a leghatásosabb fertőtlenítő szerv, mely enyhíti és megszünteti a fájdalmakat és tehermentesíti a prostatát.

PAGEOL azonnali megkönnyebülést ad, használata energikus, tökéletes és végleges kikezelést biztosít.

PAGEOL

hatásos fertőtlenítő szer.

Kapható: gyógyszerészeknél és drogériákban.

Feljegyzések

A nagy svájci lapban, a „Neue Zürcher Zeitung” hasábjain részletes beszámolót olvassunk arról a hatalmas munkáról, mit a hollandusok a Zuider tó kiszáritása érdekében már eddig elvégeztek. Rajzok és vázlatok mutatják, miképpen nőnek a 45 méter széles gátak s mint óriási karok, hogyan emelik ki valósággal a tenger mélyéből az elsüllyedt földet. Látjuk a mesterséges szigetek körvonalait, amelyek egyre nagobbodnak és terjednek, míg a közeljövőben össze fognak érni a szárazfölddel. Megtudjuk, hogy ez a kiszáritás pontosan tíz százalékkal növeli meg Hollandia földjét és 50.000 földműves családnak ad nemskára szilárd földet, biztos életalapot a talpa alá s meglepetve szerüink tudomást azokról a földtani átalakulásokról, melyekkel már az eddig elvégzett munka is járt: arról például, hogy a Zuider tó, mely a fógát már évek óta elválasztja a tengertől, szinte teljesen édesvíztó lett, a tengeri halak kivésztek belőle s most telik meg lassan új, édesvízi halakkal.

Amire meglez az új szárazföld, kereken 1100 holland forintba fog kerülni a holdja: ez 70—80.000 leinek felel meg, ez az összeg pedig a hollandi földárak történetében egyáltalán nem nevezhető túlságosan magasnak. Ezért az árért televény, pihent földet kap az új bortokos, mely bőségesen meghozza pénzének kamatját.

„A világot Isten teremtette, — mondja a hollandi közmondás, — Hollandiát azonban Isten segítségével maguk a hollandusok”. Amikor látjuk ezt a csodálatos bátor munkát; ezt a szívós, győzelmes harcot a leghatalmasabb földi ural, a tengerrel: igazat adunk ennek a közmondásnak és irigyljük azt a népet, mely elmondhatja azt magáról.

Csodálatos lelki acélfürdő az egész holland nép számára ez a gigászi vállalkozás. Minden hollandust állandóan foglalkoztatja ez a terv, mindenki részt vesz benne a maga áldozatával s mindenkit büszkeséggel tölt el a siker, mely azt koronázza.

Jó az, ha a népeknek vannak ilyen világos és gyakorlati céljai, melyeknél a munkát kézzelfogható eredmények, felvirágzó új életek mutatják, mintahogyan az egyes ember is akkor boldog s akkor érzi csak igazán, hogy jó munkát végzett, ha gyümölcsseit földi javakban maga előtt látja.

Jó volna, ha a mi népünk is hasonló célt tűzne ki maga elé, világosan és határozottan: a maga gazdasági erőinek teljes megszervezését, mert ennek a nyomában épen úgy megszületnének az új, bíró földbeépített ma-

gyar existenciák ezrei, ahogyan a Zuider tó kiszáritott feneké sok ezer hollandusnak ad megélhetést, az egész holland nemzetnek pedig nagybodást és erősödést. (SKIN).

MINISZTERI RENDELETTEL MEGSZÜNT EGY FÜRDŐHELY. Bucurestiből jelentik: A közegészségügyi és népjóléti minisztérium rendeletére a tegnapi nappal megszünt Visoul de Sus maramuresi régi fürdő — fürdőhely jellege. A fürdő erősen helyi jellegű volt, de több, mint száz év óta látogatták gyógyforrásai miatt. A híradás nem közli a megszüntetés indokát, de lehet, hogy éppen egészségügyi szempontok tették indokoltá...

Teljes javulás utján van a Szeged mellett gépkocsiszerecséltenség mindhárom aradi sebesültje Változatlan érdeklődés nyilvánul meg Aradon a néhány nappal ezelőtt Szeged mellett történt gépkocsiszerecséltenség három aradi áldozatának állapotá iránt. Azt, hogy Orezeanu Romulus törvényszéki főelnök, kirendelt polgáremster, valamint sógora, dr. Vuia Salvator főorvos állapota nem veszélyes, már első naptól kezdődőleg megállapították az orvosok. Súlyosnak látszott azonban Orezeanu Romulusné, Vuia Hermina egészségi állapota, mert a gépkocsiszerecséltenség alkalmával súlyosabb természetű koponyasérülést szenvedett, amelynek kimenetele az első napokban bizonytalan volt. Később háromnapos krízist határoztak meg az orvosok annak megállapítására, hogy vajon életvezély nélkül mulik el a sérülés és ez a háromnapos válság most járt le. Orezeanu Romulusné állapotában javulás következett be, az orvosi vélemény szerint megmenekült a végzetes komplikációtól. A másik két sebesült állapota is állandóan javul.

KÉT HEGYMÁSZÓ HALÁLOS BALESETE. Bécsből jelentik: Mint Innsbruckból jelentik: az Innsbrucktól délnyugatra fekvő Kalkkogeln-csoportban hegymászó-szerencsétlenség történt. A hegycsoport északi tornyának északi faláról a délelőtti folyamán két hegymászó lezuhant és mintegy 70 méter esés után szörnyethalt. Megállapították, hogy a szerencsétlenül jártak egyike, Hussl János innsbrucki kéményseprő. A másik halott kilétét még nem tudták megállapítani.

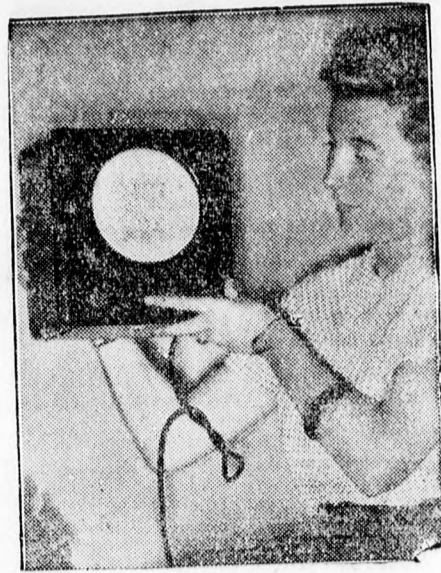
*** Felvétel az Oradeai Szent József fiúnevelő intézetbe.** Az Oradeai Szent József fiúnevelő intézet felvesz elemi iskolába, Gojdu liceum román és magyar tagozatára és kereskedelmi liceumba járó rendszer bentlakó növendékeket. A növendékek egészséges lelki és testi nevelést, gondos felügyeletet a tanulást biztosító naponkénti többszöri egyéni és csoportos korrepetálást, jó ellátást és állandó orvosi felügyeletet kapnak. A helyek biztosítása céljából tanácsos a növendékeket minél előbb előjegyeztetni. Tájékoztatót készséggel küld a Szent József intézet igazgató-sága. Oradea, Str. Bratianu.

MEGAKADÁLYOZZÁK A VÁMCSALÁ-SOKAT. Aradról jelentik: Az aradi vámhivatalhoz leirat érkezett a pénzügyminisztériumból, amely felszólítja a vámhivatalt, hogy küldjék be mindazon tisztviselők teljes és rövidített aláírását, akik a behozatali és kiviteli engedélyeket aláírják. Ezek az aláírások a Banca Naționala számára szükségesek az esetleges hamisítások és csalások megakadályozása végett.

Meghalt Charlie Chan. Stockholmból jelentik, hogy ott az egyik kórházban májbjá következtében meghalt Warner Oland, a film híres kínai detektívje, a Charlie Chan. A filmen már évtizedek óta szerepel, de híres tulajdonképpen csak akkor lett, mikor megalakította a kínai detektív figuráját. 1880-ban született, Svédország Umea nevű városában, de hazáját már tizenhárom éves korában elhagyta, hogy kivándoroljon Amerikába. Filmszínészi karrierje nagyon korán kezdődött és a szakmában igen jó nevet vivott ki magának, ha a közönség még akkoriban nem is sorozta a legelső közté. Játzott már az első hangos filmekben, mely bejárta a világot. A színpadokon is sokat szerepelt és különösen maszkirozó tehetsége miatt volt híres. Mint Charlie Chan egész sorozat detektívfilmet játszott végig, amelyek egy csapásra világhíressé tették nevét. Nagy szerepet alakított azonban például Marlene Dietrich Sanghájji expressz-ében is. Mint Charlie Chan kötélledegzetű, megingathatatlan nyugalma figurát játszott. A valóságban azonban a legutolsó időben rendkívül ideges lett. Mintegy félévvel ezelőtt a műteremben idegromot is kapott. Akkor abbahagyta a munkát és egy ideig egy amerikai szanatóriumba vonult, majd úgy gondolta, hogy az igazi egészséget csak hazájában Skandináviában találhatja meg. Haza is utazott és a legnagyobb tisztelettel vették körül. Ebben azonban már csak igen rövid ideig telt öröme, mert májbjaja mindjohabban elhatalmasodott rajta. Halálának közvetlen oka tüdőgyulladás volt. Amerikában azonban nemcsak mint színész, mint író is igen eredményesen működött.

BEZÁRT A BARNUM-CIRKUSZ. New-yorkból írják: A világhírű Barnum-cirkusz váratlanul beszüntette az üzemét. A hirtelen elhatározásnak oka az, hogy a cirkuszigazgatót alkalmazottai szerződészegéssel vádozták meg. Barnumék ugyanis a rossz nyári üzletre való tekintettel huszonöt százalékkal redukálták alkalmazottaiknak fizetését, akik ebbe nem nyugodtak bele és a bírósághoz fordultak. Ez a tény annyira felbőszítette a Barnum-cirkusz tulajdonosát, hogy összes artistáit és munkásait azonnal szélnek eresztette. Valószínű, hogy csak a nyári cirkuszüzem fog szünetelni, a téli Barnum-cirkusz újra meg fog nyílni.

Halálozás. Seres Traian 18 éves korában Oradeán meghalt. Temetése aug. 11-én volt. — Czukli Ferenc CFR nyugdíjas 61 éves korában meghalt Oradeán. Temetése aug. 11-én volt. (Caritas).

1400 lei — egy jó kis rádió, ami a berlini rádió-kiállítás egyik legnagyobb szenzációja. Az új, tökéletes szerkezetű kis rádió, amely képünkön látható mindössze 35 márka, tehát kb. 1400 lei.

Hétfőn zárulnak a dómteri játékok Szegeden

Szegedről jelentik: Az utolsó héten a műsoron a Dóm-tér valamennyi érdekes művészi eseménye szerepel. A játékok háromhetes általános sikere után augusztus 15-én, hétfőn, a „Bizánc” előadásával zárulnak. Hétfőn adták elő harmadszor Gina Cigna, Dora Doria, Giovanni Breviario főszereplésével a Turandot-ot, amelyet most is több mint nyolcezeren néztek végig. A káprázatosan gazdag előadásnak a híre eljutott egész Európába és mindenfelől az a kérés érkezett Szegedre, hogy hosszabbítsák meg a műsort még egy „Turandot” előadással. A rendezőség mindent elkövetett, hogy még egy negyedik „Turandot”-előadást iktathasson az ünnepi játékok műsorába, erre azonban sem technikai, sem személyi okokból nem volt lehetőség, elsősorban azért, mert Gina Cignának előre elkészített programja szerint el kellett utaznia Szegedről.

Gina Cigna utoljára szerdán este lépett fel a szegedi játékok keretében, amikor is a Dóm-téren előadták a zeneirodalom egyik legmagasabb remekművét, Verdi Rekvium-jét. A nagyszabású szceniozott hangverseny szoprán-szólóját Gina Cigna énekelte, mellette a többi szólót Giovanni Breviario, Székely Mihály és Budanovits Mária, a budapesti Filharmonikusok Zenekarát és az Operaház teljes énekkarát Rubányi Vilmos vezényelte. Ez volt Gina Cigna ötödik fellépése Szegeden, a hangverseny után a világhírű énekesnő elutazott Szegedről. Programja szerint először Milánóba utazik, majd a nyár hátralévő részét pessarói villájában tölti.

Az utolsó hét műsoron esütörtökön szerepel „Az ember tragédiája”, pénteken szünet van, szombaton mutatják be utoljára a nagysikerű „Háry János”-t. Az „István király népe” 14-én, vasárnap kerül színre. A szabadtéri játékok nagysikerű előadásorozatát a hétfői ünnepnapon a „Bizánc” ünnepélyes előadása zárja be. A különböző filléres ünnepi vonatokon kívül az egész ország területéről hétfőn, 15-én estig lehet féláru kedvezményrel Szegedre utazni.

TURISZTIKA

*** S. T. Vultur — Sasok T. E.** folyó hó 14-én vasárnap reggel 6 óras indulással Aleşd—Poieni Flori—Pădurea Neagră-ra rendez kirándulást. Könnyű túra, Bihor egyik legszebb Weekendző helye. Strandolás könnyebb kirándulásokkal. Részvételi díj 70—90 lei. Jelentkezni lehet az egyesület irodájában naponta este 6-tól 8-ig, valamint Gyenge István ékszerésznél: Alexandri u. 12. és Mocşary Sándor írógépesnél Bul. Regela Ferdinand 13. szám.

Berlin utcáin egy reklámkocsit húzott egy jól megtermett afrikai strucc. A reklámkocsi összekötött egy autóval s a strucc kötelekei elszakadtak s a sivatag lakója futásnak eredt Berlin utcáin, ahol a járókelők fogták el.

SPORTHIREK

Gróf bekerült a 400 méteres gyorsuszás döntőjébe

Londonból jelentik: Az uszó Európa-bajnokságon szerdán délután a 400 m-es gyorsuszás középfutamait bonyolították le. A két középfutam eredményei a következők:

I. középfutam: 1. Borg svéd 5 perc 02 mp., 2. Weinwright angol 5 p. 05 mp., 3. Arendt német 5 p. 07.9 mp.

II. középfutam: 1. Talli francia 4 p. 59.4 mp., 2. Plath német 5 p. 00.1 mp., 3. Gróf magyar 5 p. 02.8 mp., 4. Dean angol 5 p. 03.4 mp.

A döntőben a fentebbiek vesznek részt. A vízpolótornán Olaszország 1:1 arányban döntetlenül játszott Franciaországgal, míg Németország 4:0 (2:0) arányban verte az olaszokat.

ÚJ 1500 M-ES USZÓVILÁGREKORD.
Tokióból jelentik: A japán uszóbajnokságon Tomikatsu Amaho 1500 méteren 18 perc 53.8 mp.-vel szenzációs új világrekordot úszott, túlszárnyalva Arne Borg 1927-ben felállított 19 perc 07.2 mp.-es megjavíthatatlannak hitt világrekordját. Tomikatsu közben 1000 méterre 12 perc 33.8 mp.-re szintén világrekordot úszott. (Régi világrekord: Negami japán 12 perc 41.8 mp.) 200 méter gyorsan Arai 2 perc 09.6 mp.-es kitűnő idővel győzött.

**Az itt felsorolt könyveket kiváló orvostanárak és szakorvosok írták, akik az Ön panaszain segíteni akar-
nak!**

A rákbetegségről. Dr Verebély Tibor egyetemi tanár ára 30 Lei

A diétás konyha technikája. Dr Soós Aladár egyetemi tanár " 240 "

Hogyan éljen a szívbeteg ember? Dr Bodon Károly egyetemi tanár " 95 "

Nyerskoszt. A nyers diéta mint természetes gyógytényező. Dr Bucsányi Gyula eu. tanácsos, főorvos " 110 "

Az érlelmeszesedés gyógyítása és kezelése. Dr Bucsányi Gyula főorvos " 55 "

Alkoholizmus. — Alkoholkérdés. Dr Donáth Gyula egyet. tanár " 40 "

A reumás bajok házi kezelése. Dr Engländer Árpád szakorvos " 90 "

A fiatal anya. Dr Földes Lajos főorvos " 95 "

A női betegségekről. Megelőzés. — Gyógyítás. Dr Földes Lajos főorvos " 125 "

Pajzsmirer. Gazdagon illusztrálva. Dr Gáspár János " 145 "

A pszichoanalízis, mint módszer. Dr Hermann Imre " 75 "

A cukorbeteg kosztja. Dr Horvai Lajos főorvos " 95 "

Anyagcserebetegségek. (Reuma, köszvény, vesebaj, cukorbetegség.) Dr Horvai Lajos főorvos " 90 "

Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést? Dr Káldor Miklós főorvos " 110 "

Az ötvenéves ember. A kritikus kor betegségei. Dr Káldor Miklós főorvos " 215 "

Hogyan éljen a gyomor- és bélbeteg ember? Dr Lukács Pál főorvos " 110 "

Kell a sportolónak saját testéről tudnia? Dr Kellner Dániel " 105 "

**Az elhízás és a soványító gyógy-
eljárások.** Dr Lukács Pál főorvos " 95 "

Hogyan éljen a vesebeteg ember? Dr Lukács Pál főorvos " 95 "

A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása. Dr Müller Vilmos főorvos " 110 "

Tápszerek és kész ételek tápértéke, tápanyag, só- és vitamin-tartalma " 45 "

A fővárosi és vidéki lapok kereskedelmi hirdetései díjszabása

Bucurestiből jelentik: Közöltük, hogy a propagandaalminisztérium hirdetési igazgatósága és a Laptulajdonosok Szindikátusának időközi bizottsága az időszakos sajtótermékekre nézve új hirdetési díjszabás alkalmazására vonatkozó szabályzat a lapokat öt csoportba osztotta be, amelyek közül a elsőbe a Curentul, Capitala és Seara, Neamul Romanec, Le Moment, Romania, Timpul és Universalul, a másodikba az Argus, Dreptatea, Lumea Romaneasca, Prezentul, Tem-

po és Viitorul, a harmadikba a Semnalul, Ordinea, Porunca Vremii, Frontul és L'Independence Roumaine, a negyedikbe a többi fővárosi és vidéki román, valamint a kisebbségi lapok, míg az ötödikbe a hetilapok és az összes többi kiadványok tartoznak

Az alábbi táblázathoz megjegyezzük, hogy egy lnia corp V. körülbelül egy nézetcentiméternek felel meg:

	I.	II.	III.	IV.	V.
1-1000 lniáig	20	15	12	9.—	7
Ezer lniától felfelé	18	13	10	7.—	6
Az osztálysorsjáték kollekturáinak hirdetései	25	20	15	10.—	8
Mérlegek, meghívók, értesítések, stb.	60	50	40	30.—	15
Művészeti, bírósági, iskolai hírek	40	30	20	15.—	10
Kereskedelmi hírek legalább 5 lnia	50	40	25	17.50	12
Pénzügyi hírek legalább 5 lnia	50	40	25	17.50	12
Az állami sorsjáték hírei	100	75	50	25.—	15
A sorsjáték kollekturák hírei	50	40	30	20.—	10
Választási propaganda, hirdetések	30	25	20	15.—	10
Cikkek, kereskedelmi zárszámadások stb. a lap belsejében	75	50	30	25.—	20
Halálhírek maximum 1000 (80 lnia) és minimum 250 (30 lnia.)					

Kis szövegek díjszabása:

	I.	II.	III.	IV.	V.
Kereskedelmi és pénzügyi hirdetések	40	30	25	20	10
Gyászújság és köszönetnyilvánítás maximuma 300 lej hirdetésenként					
Gyászújság hírek, amelyekben 3 név fordul elő, hirdetésenként maximum 500 lei.					
Eljegyzési, házassági és kereskedelmi hírek legfeljebb 10 lnia	400	300	200	150	100
Eljegyzési, házassági, keresztelezési, stb. hírek, 10 lnián felül	600	500	400	300	200
Kinevezési, áthelyezési, utazási, kitüntetési stb. hírek, amelyek nem lépik túl a 10 lniát	600	500	400	300	200
Jogászai okmányok, ítéletek, határozatok, naturalizálási iránti kérvények, stb. a hirdetések között listánként		25	20	15	3
Köszönő okiratok		25	20	15	3
Köszönő okiratok a hírek között		50	40	30	10
Nyilatkozat, szöveg mellett elhelyezve		50	40	30	10
Egyszerű választási kivonatok drb-ja 400 lei.					
A könyvkiadók és könyvkereskedések hirdetései külön díjszabás szerint számíttatnak					
Névváltozások, 3 hirdetés lei	1200	1000	800	600	400
Ipari vállalatok hirdetései, 1 oldal lei	80000	60000	40000	25000	15000
Kereskedelmi hirdetések 1 oldal lei	60000	45000	35000	25000	15000
Pénzügyi, biztosítási, hivatalos hirdetések fél oldal	70000	50000	40000	30000	20000
Kereskedelmi hirdetések fél oldal	33000				
Pénzügyi, biztosítási, hivatalos hirdetései fél oldal	38000				
Kereskedelmi hirdetések negyed oldal	17000				
Pénzügyi, biztosítási, hivatalos hirdetések negyed oldal	28000				
Jobb szövegoldal 10 százalékkal drágább.					

Hirdetési kötések legfeljebb három hónapon belüli leírásra vehetők fel. Az ilyen kötésre feladott hirdetések vasárnap és ünnepnapokon csak akkor közlendők, ha lehetséges, minden kötelezettség nélkül.

A hasábnál nagyobb hirdetések, mint különleges hirdetések, a következő díjszabás alá esnek:
Az első 4 hasábos a megfelelő tarifa szerint számíttatik, a lniák számára való tekintet nélkül.

A 4 hasábon felüli rész után dupla tarifa számíttatik.
Az újságok, könyvek, folyóiratok, brosurák hirdetései dupla tarifával taxáltatnak.

Megjegyzés. A 10 lniánál kisebb terjedelmű hirdetések a 10 lniára szóló díjszabás alá esnek. Hirdetések és hírek lnia töredékkel, azaz 6, 7, 9, 11, 13, 18 stb., lnia nem fogadhatók el, csak 10, 15, 20, stb. lniák felszámításával.

Minden hirdetésért, amelynek közlését vasárnap vagy hivatalos ünnepnapon óhajtatják 25 százalék felár számíttandó.

Minden, az apróhirdetések oldalán elhelyezett hirdetés 25 százalékkal drágább.

Minden olyan hirdetés, amelyre különleges elhelyezést óhajtanak, külön tarifa alá esik.

Az árverési hirdetmények díjszabása:

	Fővárosi lapok.	Vidéki napi- heti- lapok szavan- ként
1. Árverési hirdetmények 50.000 lei értékig csak helyi lapokban		2.50 1
2. Ugyanaz 50.000 lejtől 200.000 lejig	15	2.50 1.50
3. Ugyanaz 200.000—500.000 lejig	18	3 2
4. Ugyanaz 500.000—1.000.000 lejig	20	3 2
5. Ugyanaz 1.000.000 lejen felül	25	4 2
6. Kereskedelmi jelleggel bíró állami intézmények hirdetemnyei	25	15 —
7. Törvényszéki hirdetmények petróleum területek megállapítására vonatkozólag lnia corp 5 L.	35	25 10 15 10
8. Ingóssági, árverési hirdetmények, szerződésbeli megállapodások törlése, hirdetményenként Lei	500	400 300 250 150
9. Bármilyen más hirdetmények	25	20 15 10 8

Apróhirdetések minimum 10 szó:

Állástkeresés	1 lej szavanként
Alkalmazás	2 " "
Eladások	3 " "
Ingatlan-, birtok-, erdő- eladások, területek bérlete	3 " "
Lakás, szoba kiadás	3 " "
Penziók	3 " "
Oktatás, óraadás	2 " "
Vegyves ipari és kereskedelmi	3 " "
Elvesztett eltűnt	1 " "
Üdüléshelyek, fürdők	1 " "
Házasság	5 " "

Mindazon hirdetések, melyeknek elhelyezését nem a megfelelő rovatba kérik, duplán számíttatnak.

Bekereztetett hirdetések duplán számíttatnak, viszont klsés hirdetések külön díjszabás alá esnek.

Valamennyi hirdetés és bármilyen reklámok, hírek, cikkek, stb. a corp. V. szerint lnia-méterrel méretnek.

Mindenféle hirdetés, vagy kötés csak előre fizetéssel veendő fel.

